

Zagreb, 12.02.2015.

HRVATSKA REGULATORNA AGENCIJA ZA MREŽNE DJELATNOSTI
Ulica Roberta Frangeša Mihanovića 9
HR-10110 ZAGREB

PREDMET: Javna rasprava – Prijedlog Odluke u postupku analize tržišta veleprodajnog završavanja glasovnih poziva u vlastitoj javnoj telefonskoj mreži koja se pruža na fiksnoj lokaciji

VIPnet d.o.o. (dalje u tekstu: Vipnet) kao operator javnih komunikacijskih usluga dostavlja svoj komentar i očitovanje na javnu raspravu o prijedlogu Odluke u postupku analize tržišta veleprodajnog završavanja glasovnih poziva u vlastitoj javnoj telefonskoj mreži koja se pruža na fiksnoj lokaciji, kako slijedi:

Vipnet u cijelosti podržava prijedlog teksta same Odluke, kojim se utvrđuje mjerodavno tržište, operatori sa značajnom tržišnom snagom i regulatorne obveze.

Nastavno na sam dokument HAKOM-a „Analiza tržišta veleprodajnog završavanja glasovnih poziva u vlastitoj javnoj telefonskoj mreži koja se pruža na fiksnoj lokaciji“ koji je u cijelosti sastavni dio prethodno navedene odluke, dostavljamo naše komentare i prijedloge, kako slijedi:

1. Poglavlje 6.6. Neravnopravni položaj hrvatskih operatora nepokretnih mreža u odnosu na operatore izvan EU/EEA zemalja

Vipnet je suglasan s tvrdnjama HAKOM-a u predmetnom poglavlju dokumenta Analize tržišta. Radi izbjegavanja dvojbi unutar tog teksta predloženog od strane HAKOM-a, odnosno, radi objektivnog prikaza činjenica, predlažemo da se tekst tog poglavlja nadopuni i izmjeni, kako slijedi:

„Sukladno analizi iz 2013., operatori nepokretnih mreža u Republici Hrvatskoj su za sve pozive koji su započeli u EU/EEA zemljama ili su u Republiku Hrvatsku predani iz EU/EEA zemalja primjenjivali reguliranu cijenu završavanja poziva dok su za sve pozive direktno predane iz zemalja izvan EU/EEA istu komercijalno dogovarali.

U praksi se pokazalo da operatorima sa značajnom tržišnom snagom na ovom tržištu gotovo sav promet, uključujući i promet izvan EU/EEA zemalja, predaju EU/EEA operatori. **Naime, čak i da neki od operatora sa značajnom tržišnom snagom na ovom tržištu ima ostvareno direktno međupovezivanje s operatorima izvan EU/EEA zemalja, i ukoliko takvim operatorima ponudi na komercijalnoj osnovi više cijene završavanja, operatori izvan EU/EEA zemalja istovremeno dobivaju komercijalne ponude od strane operatora iz EU/EEA zemalja, i temeljem razumne poslovne logike usmjeravaju promet prema RH putem operatora iz EU/EEA zemalja, što rezultira time da ne postoji mogućnost komercijalnog dogovora operatorima sa značajnom tržišnom snagom na ovom tržištu s operatorima izvan EU/EEA.** Iz navedenog proizlazi da se u praksi cjelokupno završavanje prometa, uključujući i pozive koji su započeli izvan EU/EEA zemalja, naplaćivalo po reguliranim cijenama, a koje će od 1. siječnja 2015. biti određene na temelju pure LRIC pristupa. S druge strane, operatori izvan EU/EEA, posebice susjedne zemlje u kojima započinje najveći udio prometa izvan EU/EEA zemalja koji završava u Republici Hrvatskoj, naplaćuju cijene koje su znatno više od reguliranih cijena hrvatskih operatora s obzirom da njihove cijene nisu regulirane na način koji je obavezan za članice EU/EEA. Ovakvu situaciju u praksi, u kojoj postoji neravnopravni odnos između hrvatskih operatora nepokretnih mreža i operatora izvan EU/EEA zemalja, HAKOM je prepoznao kao prepreku na tržištu, **na štetu krajnjih korisnika u RH i operatora sa značajnom tržišnom snagom na ovom tržištu.**“

2. Poglavlje 7.1. Obveza pristupa i korištenja posebnih dijelova mreže

Točku 3. popisa obveza u sklopu regulatorne obveza pristupa i korištenja posebnih dijelova mreže određene HT-u kao operatoru sa značajnom tržišnom snagom, predlažemo da se tekst nadopuni i izmjeni, kako slijedi:

„3. u slučaju da HT odluči preći isključivo na IP međupovezivanje, obavezan je o tome obavijestiti ostale operatore najmanje godinu dana prije prelaska na isključivo IP međupovezivanje, **uz obvezu paralelnog omogućavanja i TDM međupovezivanja do 31. prosinca 2017. godine;**“

Obrazloženje:

Ova nadopuna neophodna je kako bi se ostalim operatorima na tržištu ostavilo dovoljno vremena da planiraju i pripreme svoje sustave na prelazak na potpuno IP međupovezivanje, i s obzirom na nužnost usklađivanja s utvrđenim činjenicama koje HAKOM iznosi u prvom stavku poglavlja 3.1.3. dokumenta Analize tržišta, citiramo:

„Iako će od 1. siječnja 2016. i mreža HT-a i mreža alternativnih operatora biti temeljena na IP tehnologiji, u razdoblju od približno tri godine bit će omogućeno paralelno i TDM i IP međupovezivanje.“

3. Poglavlje 7.1. Obveza pristupa i korištenja posebnih dijelova mreže

Popis obveza u sklopu regulatorne obveza pristupa i korištenja posebnih dijelova mreže određene ostalim operatorima kao operatorima sa značajnom tržišnom snagom, predlažemo nadopuniti i izmijeniti u niže navedenim točkama, kako slijedi:

„1. obveza pregovaranja u dobroj vjeri s drugim operatorima koji traže pristup u svrhu međupovezivanja i, u okviru ove obveze, obveza odgovora na svaki razuman, **opravdan i potpun** zahtjev za pristup u svrhu međupovezivanja, u roku od 10 dana od primitka zahtjeva za pregovore;

....

3. u slučaju da operator odluči preći isključivo na IP međupovezivanje, obavezan je o tome obavijestiti ostale operatore najmanje godinu dana prije prelaska na isključivo IP međupovezivanje, **uz obvezu paralelnog omogućavanja i TDM međupovezivanja do 31. prosinca 2017. godine;**

....

4. obveza međupovezivanja mreža ili mrežne opreme, odnosno obveza realizacije funkcionalnog međupovezivanja u roku od 60 dana od dana zaprimanja **razumnog, opravdanog i potpunog** zahtjeva za pregovore.“

Obrazloženje:

U članku 61. stavak 1. Zakona o elektroničkim komunikacijama (dalje u tekstu: ZEK), određeno je da HAKOM može odrediti operatorima obvezu udovoljavanja opravdanim zahtjevima za pristup i korištenje posebnih dijelova mreže, te stoga smatramo da je neophodno termin „opravdanim zahtjevima“ u cijelosti prenijeti i u regulatorne obveze, uz termine „razuman“ i „potpun“ koje HAKOM sam navodi u popisu pojedinih obveza.

4. Poglavlje 7.4. Obveza nadzora cijena

Vipnet je potpuno suglasan s tvrdnjama HAKOM-a u predmetnom poglavlju dokumenta Analize tržišta i u cijelosti podržava da se obveza nadzora cijena zadrži samo za uslugu završavanja glasovnih poziva u mrežu operatora sa značajnom tržišnom snagom, započelih s A brojeva koji pripadaju nekom od nacionalnih ili EU/EEA operatora neovisno o mreži u kojoj je poziv započeo, pri čemu A broj operatoru koji ima mogućnost raspoznavanja A broja mora biti vidljiv, ispravan i potpun.

5. Cijene terminacije poziva na brojeve hitnih službi u mreži HT-a

S obzirom na obvezu pružanja usluga potrebnih za osiguranje međusobnog djelovanja usluga za krajnje korisnike usluga, uključujući opremu za usluge inteligentnih mreža, unutar regulatorne obveze pristupa i korištenja posebnih dijelova mreže određene HT-u, a s obzirom na točku 4.4. Standardne ponude za usluge međupovezivanja HT-a, pod nazivom „Pozivi na brojeve hitnih službi“, razvidno je da su cijene veleprodajnog završavanja glasovnih poziva na brojeve hitnih službi u HT-u (0,11 kn/min i 0,25 kn/pozivu) iznimno visoke i već duži niz godina neusklađene u odnosu na cijene završavanja glasovnih poziva u HT mrežu, a u odnosu na troškovno orijentirane cijene veće su čak 18 puta u vremenu više tarife.

Razlika između troškovno orijentirane cijene završavanja glasovnih poziva na zemljopisne brojeve u mreži HT-a i cijene završavanja glasovnih poziva na brojeve hitnih službi koji u stvarnosti opet završavaju na zemljopisnim brojevima u mreži HT-a ne bi se smjele razlikovati.

Štoviše, bespredmetno je opravdavati navedenu razliku u cijenama postojanjem troška korištenja IN platforme HT-a, s obzirom da je najveći dio IN funkcionalnosti za pozive na brojeve hitnih službi s krajem 2014. godine praktički prenesen na ostale operatore u nepokretnim mrežama, izmjenama načina usmjeravanja takvih poziva temeljem Rješenja inspektora elektroničkih komunikacija od 28. svibnja 2014. godine, Klasa UP/I-344-07/13-01/112, Urbroj: 376-04-13-30.

Stoga Vipnet predlaže da se utvrdi regulatorna obveza nadzora navedenih cijena HT-a kroz smanjivanje veleprodajnih cijena završavanja poziva na brojeve hitnih službi, a koje pozive ostali operatori ne smiju naplaćivati vlastitim korisnicima, na razinu cijena završavanja glasovnih poziva na zemljopisne brojeve, čime bi se osigurala potpuno opravdana i troškovno orijentirana cijena predmetnih poziva.

Nadamo se da smo kroz naše očitovanje uspjeli pojasniti i argumentirati naša stajališta obzirom da ova tema ima izuzetno značajan utjecaj na poslovanje nacionalnih operatora i izravan utjecaj na vrijednost tržišta i njegova kretanja u budućnosti, te se nadamo da će HAKOM u potpunosti uvažiti naše komentare i provesti promjene u predloženim regulatornim mjerama, u interesu korisnika usluga i tržišta elektroničkih komunikacija u Republici Hrvatskoj.

Srdačan pozdrav,
VIPnet d.o.o.